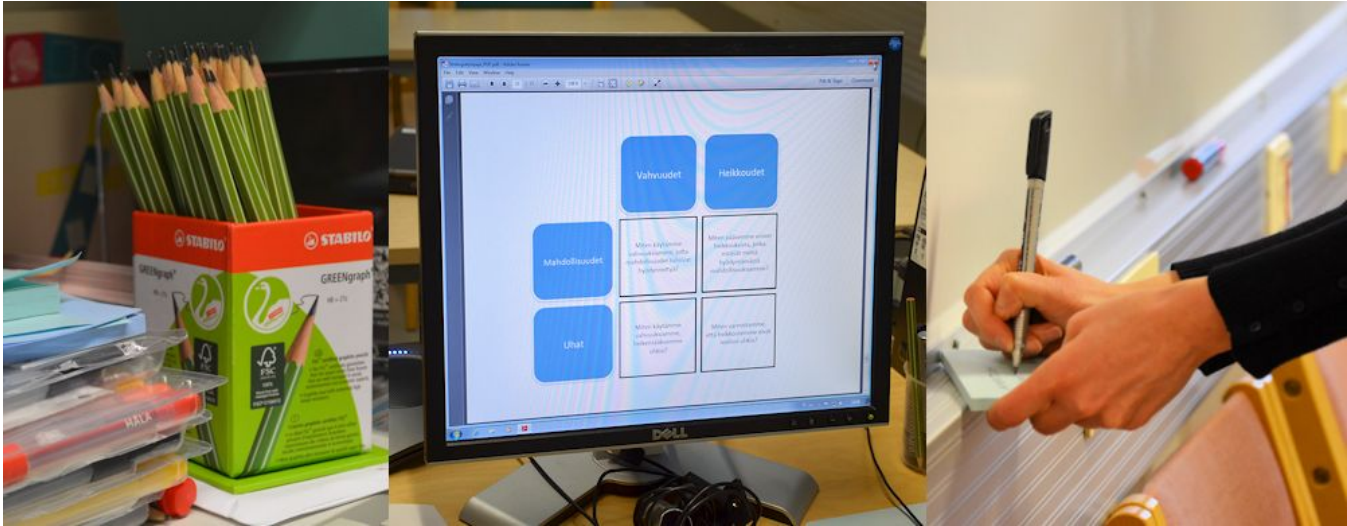

1-2015

Missä mennään Finna-, Finto-, Kilda- ja Melinda-hankkeissa 1/2015

30.1.2015

Tästä Kansalliskirjaston tilannekatsauksesta saat uusimmat tiedot Finnan, Finton, Kildan sekä Melindan kuulumisista.

Palautekysely Missä mennään -katsauksesta:

- Kansalliskirjasto alkoi kesäkuussa 2014 julkaista verkkosivuillaan Missä mennään -katsausta organisaatioasiakkailleen: [Missä mennään Finna-, Finto-, Kilda- ja Melinda-hankkeissa](#).
- Osana kehittämistyötä tällä kyselyllä selvitetään lukijoiden näkemyksiä katsauksesta. Kyselyyn voi vastata 6.2.2015 saakka.: <https://my.surveypal.com/Missa-mennaan>

Finna
Finto
Kilda
Melinda

Finna

Finna on tiedonhakupalvelu, joka kokoaa yhteen aineistoja arkistoista, kirjastoista ja museoista.

Ajankohtaista mukana olevista organisaatioista

- Vaski-kirjastojen Finnan beta-versio on julkaistu.
- Suomen lelumuseo Hevosenkengän oma [Finna-näkymä](#) on julkaistu.

Ajankohtaista mukaantulosta

- Kevään 2015 mukaantulo uusille organisaatioille on käynnissä. Jos organisaatiosi on kiinnostunut mukaantulosta, ota yhteys Finna-postiin, finna-posti@helsinki.fi, **27.2. mennessä**. Ilmoittautuneille lähetetään asiakastietolomake täytettäväksi ja aineistoja pyritään saamaan mahdollisuuksien mukaan Finnan testipuolelle jo ennen huhti–toukokuun Finna-koulutuksia, joiden ajankohdat ilmoitetaan tarkemmin kohdassa *Tapahtumat ja koulutukset*.

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- Finnan uusista ominaisuuksista laaditaan kolmen viikon välein tilannetiedotus. Viimeisin julkaistiin **15.1.2015**.
- 2014 alkanutta VuFind-versiopäivitystä jatketaan ja siihen keskitytään erityisesti seuraavissa kehityssprinteissä. Päivityksen etenemistä voi seurata seuraavissa tilannekatsauksissa, joista ensimmäinen julkaistaan 5.2.

Henkilöstöuutisia

- Palvelusuunnittelija Susanna Eklund on aloittanut tammikuussa työt Kirjastoverkkopalveluiden asiakkuudenhallinta-yksikössä ja Finna-projektissa.
- Käytettävyyssuunnittelija Anne Luotonen on palannut vanhempainvapaalta Finna-projektiin.

Ryhmiä kokoukset

- Finna-konsortior ryhmä kokoontui 11.11.2014. Kokouksen muistio on tallennettu [Finna-wikiin](#). Seuraava konsortior ryhmän kokous pidetään 6.2.2015.
- Käytettävyyssuunnittelija kokoontui 11.12.2014. Kokouksen muistio löytyy [Finna-wikistä](#). Ryhmä käsittelee kokouksessaan mm. Finnan käyttäjäkyselyn tuloksia. Seuraava ryhmän kokous järjestetään 10.2.2015.
- Vaski-kirjastojen mukaantulolle Finnaan on perustettu ohjausryhmä. Tietoa ryhmän tehtävistä ja jäsenistä löytyy [Finna-wikistä](#). Ryhmä kokoontui 11.12.2014. [Kokouksen muistioon](#) voi tutustua Finna-wikissä. Seuraava ryhmän kokous pidetään 24.2.2015.

Muut uutiset

- [Finna-aiheiset foorumikeskustelut](#) ovat nyt kaikkien luettavissa ilman kirjautumista. Kirjoittaminen vaatii edelleen Kiwi-tunnuksen, jonka osallistuvan organisaation henkilökunnan jäsen saa pyynnöstä osoitteesta finna-posti@helsinki.fi.

Tapahtumat ja koulutukset

- Ennakkotietoa kevään sektoritapaamisista ja koulutuksista, tarkempia tietoja myöhemmin.
 - Finna-tapaamiset:
Huom! AMK-kirjastojen ja YO-kirjastojen Finna-tapaamiset ovat yhdistetty yhteiseksi korkeakoulukirjastojen Finna-tapaamiseksi.
 - 25.2. klo 13.00–15.00 (Korkeakoulukirjastot)
 - 26.2. klo 13.00–15.00 (Museot)
 - 2.3. klo 13.00–15.00 (Arkistot)
 - 4.3. klo 10.00–12.00 (Yleiset kirjastot)
 - 2.6. klo 10.00–12.00 (Yleiset)
 - 3.6. klo 10.00–12.00 (Korkeakoulut)
 - 4.6. klo 10.00–12.00 (Museot)
 - 8.6. klo 10.00–12.00 (Arkistot)
 - Finna-koulutukset
 - 14.4. klo 10.00–16.00 (Museot ja arkistot)
 - 15.4. klo 10.00–16.00 (Kirjastot)
 - Finnan viestintä ja markkinointi -työpaja 17.3. mukana olevien organisaatioiden viestintävastaaville. Paikka ja ohjelma tarkentuvat myöhemmin.
 - Yleisten kirjastojen Finna-työpaja järjestettiin 27.1. Pajan ohjelma on [Finna-wikissä](#).
- Syksyn 2014 tilaisuuksia:
 - Finna-päivä 3.12. 2014: Säätytalossa juhlistettiin yksivuotista palvelua ja kuultiin esimerkkejä Finnan hyödyntämisestä eri aloilla. Päivä jatkui Finnan esittelyllä Kansallismuseossa ja paikalla oli myös Albumit auki -piste, jonne saattoi kuka tahansa tuoda kuvansa digitoitavaksi arkistokäyttöön. Lopuksi kokoontui ensimmäinen Finna-käyttäjäfoorumi, jossa palvelun käyttäjät saivat ideoida, mitä kaikkea Finna voisi olla ja mitä Finnan aineistoilla voisi tehdä. Edellispäivänä 2.12. Finna oli esillä myös Lahdessa, jossa palvelua ja paikallista Masto-Finnaa esiteltiin Fellmannian kulmassa. Finna-päivänä avattiin virallisesti myös [Finna-Facebook](#), jonka tarkoitus on tehdä palvelua tunnetuksi ja tiedottaa palvelun ajankohtaisista asioista.
 - AvoinGLAM-verkoston yhdessä KDK-hankkeen kanssa 8.12.2014 järjestämän Käytä, kokeile ja kehitä -seminaarin materiaalit ovat saatavilla [AvoinGLAM-sivuilla](#).
- Vahvistetut Finna-tapahtumien ajat löytyvät Finna-kalenterista.

 Tammikuun Finna-wiki-vinkki: Voit tarkistaa mukaantulolistausksesta, onko joku arkisto-, kirjasto- tai museokumppaninne jo Finnassa tai tulossa Finnaan: <https://www.kiwi.fi/display/finna/Sektorien+mukaantulon+eteneminen>.

Lisätietoja:

- Finnaa koskevat kysymykset, kommentit ja palaute sähköpostilla: finna-posti@helsinki.fi
- Finnan kehittäminen ja arkinen yhteistyö [Finna-wikissä](#)
- Finna osana KDK-hanketta [KDK-verkkosivuilla](#)

Finna-tilannekatsauksen kokosi kehittämispäällikkö Erkki Tolonen.

Finto on suomalainen palvelu sanastojen, ontologioiden ja luokitusten julkaisua ja käyttöä varten.

Ajankohtaista

- Yleistä suomalaista ontologiaa YSOa ylläpidetään yhdessä YSAn kanssa niin, että YSAn uudet asiasanat ja muutokset päivitetään myös YSOon. YSOn päivitykseen käytettyä ohjelmaa kehitetään kevään aikana korjaamalla edellisessä versiossa ilmenneitä puutteita. Kehitysvaiheen aikana YSOon ei päivitetä YSAn muutoksia, vaan ne toteutetaan takautuvasti päivitysohjelman uuden version valmistuttua.
- Finto-palvelun taustalla toimivasta Skosmos-ontologiaselaimesta julkaistiin joulukuussa versio 0.7. Uudessa versiossa on useita tehokkuus- ja käytettävyyssparannuksia. Sanastojen etusivut latautuvat nopeammin ja erityistä huomiota on kiinnitetty vieraskielisten termien esityksen selkiyttämiseen.
- Kansalliskirjaston Tietolinja-lehdessä on julkaistu artikkeli YSOn ylärakenteesta ja sisällönkuvailuontologioiden funktioista. Artikkelin pysyvä osoite on <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2014120552179>.

Yleinen suomalainen ontologia YSO

- YSOn sisällön kehittämisessä on keskitytty käsitteiden uudelleenontologisointiin erityisesti "ilmiöt"-yläkäsيتهاaran osalta. Lisäksi koostekäsitteiden toimintaa ja käyttöä on uudelleenarvioitu todennettujen käyttötarpeiden pohjalta.
- YSOn käännös englanniksi, sekä siltaus Library of Congress Subject Headingsiin etenee aikataulussa. Käännöksen ja siltauksen arvioitu valmistumisaika on 12/2015.

Kokoukset

- ONKI-projektin ohjausryhmä kokoontui 19.11., ja kokouksen pöytäkirja on luettavissa [projektin julkisessa Wikissä](#). Kokouksessa hyväksyttiin vuoden 2015 projektisuunnitelma ja käsiteltiin Finto-palvelusopimusta ja tulevan Finto-verkoston periaatteita. Lisäksi projekti vaihtoi nimensä ONKI-projektista Finto-projektiksi. Tämä muutos peilautuu myös esimerkiksi projektin sähköpostiosoitteisiin ja julkiseen wikiin, mutta tältä osin muutostyö on vielä kesken. Vanhoihin osoitteisiin lisätään uudelleenohjaukset.

Tapahtumat ja koulutukset

- Marraskuussa 2014 järjestetty KOKO-työpaja saa jatkoa helmi-maaliskuussa 2015. Kakkosvaiheessa syvennyttään Fintossa julkaistavien sanastojen ja ontologioiden keskeisiin laatukriteereihin ja päivityskäytäntöihin, ja aiheiden käsittelyä ja päätösehdotuksia pohjustetaan helmikuussa sidosryhmille lähetettävien etukäteistehtävien.
- Aiheenmukaista sisällönkuvailua ja Finto-palvelua on esitelty Helsinki Digital Humanities Day'n työryhmässä "Data and archives" (3.12.2014, ohjelma: <http://www.helsinki.fi/collegium/events/hdh/>).
- Joulukuun Semantic Web in Libraries (SWIB) 2014 -konferenssissa esiteltiin Skosmosta ja esityksen video on nähtävissä täällä: <http://www.scivee.tv/node/63288>

Lisätietoja:

- Voit lähettää Fintoa ja ONKI-projektia koskevat kysymykset, kommentit ja palautteen osoitteeseen onki-posti@helsinki.fi.
- [Projektin wiki-sivut](#).

Finto-tilannekatsauksen kokosi kehittämisspäällikkö Matias Frosterus.

Kilda

Kirjastometatieto linkitetyksi dataksi -projekti (2014–2016) pyrkii nimensä mukaisesti kirjastoissa tuotettavan kuvailutiedon muokkaamiseen linkittyväksi dataksi. Tätä tukee kansainvälisen RDA-kuvailustandardin käyttöönotto Suomessa, mikä on myös ensimmäinen askel kuvailuympäristön asteittaisessa muutoksessa lähivuosien aikana. RDA-käyttöönoton lisäksi Kilda edistää uusien tunnisteiden (esim. toimijoiden ja teosten tunnisteiden) käyttöönottoa sekä Metatietosanaston julkaisemista Finto-palvelussa avoimena datana. Projektin tavoitteina on myös selkeyttää Kansalliskirjaston kuvailun asiantuntijapalveluiden asiakaspintaa ja tiivistää metatiedon yhteistuotantoa muistiorganisaatioiden kanssa.

Ajankohtaista

- RDA:n suomenkieliseksi nimeksi on valittu **RDA-kuvailuohjeet**. Kildan projektiryhmä teki päätöksen nimestä kirjastoverkon antamien kommenttien pohjalta. Nimivalinnan perustelut [RDA-tiedotussivuilla](#).

- Kansalliskirjaston lisäksi museosektori on päättänyt ottaa RDA-kuvailuohjeet käyttöönsä vuoden 2016 alussa soveltuvin osin. Museosektorin tiedote asiasta [RDA-tiedotussivuilla](#).

Viimeisimmät ohjeet

- RDA-kuvailuohjeiden ydinelementtien listaus on julkaistu [RDA-tiedotussivuilla](#). Ydinelementit tarkoittavat niitä kuvailuelementtejä, jotka ovat kuvailussa pakollisia, jos ne ovat sovellettavissa ja varmistettavissa.

Ryhmiä kokoukset

- Kilda-projektin ohjausryhmä kokoontui 17.9.2014. Seuraava kokous on 3.2.2015. Muistiot ja agendat luettavissa [Kilda-projektin sivulta](#).
- Kansallinen kirjastoaineistojen kuvailun ohjausryhmä kokoontui 26.11.2014. Seuraava kokous 17.2.2015. Muistiot luettavissa ryhmän [verkkosivuilta](#).

Seminaarit, koulutukset

- Kansalliskirjaston sisäiset RDA-seminaarit pidetään kevään 2015 aikana. Seminaarien videoinnit ja esitysmateriaalit julkaistaan [RDA-tiedotussivuilla](#).
- Syksyllä 2015 järjestetään koko kirjastoverkon RDA-seminaarit. Lisätietoa syksyn seminaareista kevään aikana.
- 1.9.2015 järjestetään vuosittainen Kuvailun tiedotuspäivä.

Lisätietoja:

- [Kilda-projektin sivut](#)
- [RDA-tiedotussivut](#)
- Kilda-projektia koskevat kysymykset osoitteeseen: kk-kilda@helsinki.fi
- Kuvailusääntöjä koskevat kysymykset osoitteeseen: kuvailusaannot-posti@helsinki.fi

Kilda-tilannekatsauksen kokosi kehittämisspäällikkö Marja-Liisa Seppälä.

Melinda

Melinda on kansallinen metatietovaranto, joka kokoaa kirjastoaineistojen kuvailevat metatiedot yhteen paikkaan.

Ajankohtaista mukana olevista organisaatioista

Yliopisto- ja yhteiskirjastot, ammattikorkeakoulukirjastot:

- Verkoston laajentuessa tiedontuottajien välinen yhteistyö, yhteiset pelisäännöt ja tietokannan laatu puhuttavat. Kirjastojen toivomuksesta järjestämme Melinda-työpajoja. Ensimmäisenä oli Melinda-kirjastojen johtajille suunnattu Melindan strategiset linjaukset -työpaja 21.1.2015. Osallistujat nostivat esiin tärkeitä näkökulmia kehityskohteiksi.
- Työpajat jatkuvat helmikuussa Melindan laatu ja käytännöt -työpajoilla Melinda-kirjastojen asiantuntijoille. Kaikkien työpajojen materiaalit tulevat tilaisuuksien jälkeen Metiva-wikiin. Tarvittaessa pidämme vielä lopuksi yhteenvetotilaisuuden.

Yleiset kirjastot:

- Valmistelut ensimmäisen yleisen kirjaston Melindaan liittymiseksi ovat hyvässä vauhdissa pilottikirjastojen (Tampere-PIKI, Kokkola-Anders) ja Axiellin kanssa. Pidämme lyhyitä tilannepalavereita viikottain ja pidemmän työpajan noin kerran kuussa.
- PIKI:n tuotantokannan ISBD-konversio on tehty. Rajapinnat alkavat olla tuotantokunnossa.
- PIKI:n aineistojen koeajot Melindan testiympäristöön ovat alkamassa.

Kansalliskirjasto:

- Melindan "talonmies" on aloittanut toimintansa. "Talonmies" tukee ja ohjeistaa Melinda-kuvailijoita Melindan laatuun ja pelisääntöihin liittyvissä asioissa.

Teknisen kehitystyön kuulumiset

- Melindaan on tehty alkuvuodesta muutamia suurehkoja massakorjauksia. Merkittävin muutos on asiasanakenttien järjestäminen asiasanastojen mukaan niin, että kotimaiset asiasanastot Ysa, Alläs, Musa ja Cilla ovat ensin, ja niiden jälkeen termit tulevat asiasanastokoodinsa mukaan aakkosissa. Tämän lisäksi on yhtenäistetty muun muassa väitöskirjahuomautuksia sekä lisätty ISBN-kenttään ja muihin tunnistaisiin uusi osakenttä \$q.
- Korjausten tekoa jatketaan vuoden mittaan. Uusia korjauksia voi myös ehdottaa osoitteeseen melinda-posti@helsinki.fi.

Ryhmiä kokoukset

- Tiedonhallinnan ohjausryhmä kokoontuu seuraavan kerran 10.3.2015. Tutustu aiempiin [kokouspöytäkirjoihin](#).

- Kuvailuvan metatiedon asiantuntijaryhmä kokoontuu seuraavan kerran 25.2.2015. Tutustu [kokouspöytäkirjoihin](#).
- Metatietovarannon musiikkityöryhmä MusaMelinda kokoontui 4.12.2014. Tutustu aiempiin [kokouspöytäkirjoihin](#).

Tapahtumat ja koulutukset

- Järjestämme Melindan laatu ja käytännöt -työpajat Melinda-kirjastojen asiantuntijoille. Vaihtoehtoiset päivät ovat 5.2.2015 ja 10.2.2015. Lue lisää ja ilmoittaudu tilaisuuteen [Kansalliskirjaston verkkosivulla](#). Viimeinen ilmoittautumispäivä on 30.1.2015.
- Koulutusten materiaalit ja videotallenteet löydät [Metiva-wikistä](#).

Lisätietoja:

- Melindaa koskevat kysymykset, kommentit ja palaute sähköpostilla: melinda-posti@helsinki.fi
- [Metiva-wiki](#)

Melinda-tilannekatsauksen kokosi kehittämisspäällikkö Minna Olkinuora-Tauru.

Kuvat: Susanna Eklund